

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2023/1771,**12. september 2023,****millega muudetakse rakendusmäärust (EL) 2017/373 lennuliikluse korraldamise ning aeronavigatsiooniteenuste süsteemide ja nende koostisosade osas ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 1032/2006, (EÜ) nr 633/2007 ja (EÜ) nr 262/2009**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2018. aasta määrust (EL) 2018/1139, mis käsitleb tsiviilennunduse valdkonna ühisnorme ja millega luuakse Euroopa Liidu Lennundusohutusamet ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 2111/2005, (EÜ) nr 1008/2008, (EL) nr 996/2010, (EL) nr 376/2014 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2014/30/EL ning 2014/53/EL ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 552/2004 ja (EÜ) nr 216/2008 ning nõukogu määrus (EMÜ) nr 3922/91, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 43 lõike 1 punkte a, e ja f, artikli 44 lõike 1 punkti a ning artikli 62 lõike 15 punkte a ja c,

ning arvestades järgmist:

- (1) Vastavalt määruse (EL) 2018/1139 artikli 140 lõikele 2 tuleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu kehtetuks tunnistatud määruse (EÜ) nr 552/2004 ⁽²⁾ alusel vastu võetud rakenduseeskirju kohandada vastavalt määruse (EL) 2018/1139 sätetele hiljemalt 12. septembriks 2023.
- (2) Komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2017/373 ⁽³⁾ on kehtestatud ühisnõuded lennuliikluse korraldamise teenuste ja aeronavigatsiooniteenuste (edaspidi „ATM/ANS-teenused“) osutamise kohta ning üldise lennuliikluse korraldamise võrgustiku muude funktsioonide ja kõigi nende järelevalve kohta.
- (3) Vastavalt komisjoni rakendusmäärusele (EL) 2023/1769 ⁽⁴⁾ peavad ATM/ANS-süsteemid ja ATM/ANS-koostisosad (edaspidi „ATM/ANS-seadmed“) olema sertifitseerinud või deklareerinud ATM/ANS-seadmete projekteerimise ja tootmisega seotud organisatsioonid. Selleks et tagada selliste seadmete asjakohane paigaldamine, kohapealne katsetamine, ohutu kasutuselevõtmine ning nende järelevalve, tuleks rakendusmäärust (EL) 2017/373 muuta, et lisada ATM/ANS-teenuste osutajate ja nende pädevate asutuste suhtes kohaldatavad nõuded.
- (4) Selleks et tagada ATM/ANS-seadmete kasutamise nõuete järjepidevus, peaksid rakendusmääruse (EL) 2017/373 muudatused põhinema kehtetuks tunnistatud määruse (EÜ) nr 552/2004 alusel vastu võetud asjakohastel rakenduseeskirjadel koos vajalike kohandustega.

⁽¹⁾ ELT L 212, 22.8.2018, lk 1.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 552/2004 Euroopa lennuliikluse juhtimisvõrgu koostalitlusvõime kohta (koostalitlusvõime määrus) (ELT L 96, 31.3.2004, lk 26).

⁽³⁾ Komisjoni 1. märtsi 2017. aasta rakendusmäärus (EL) 2017/373, millega sätestatakse lennuliikluse korraldamise teenuste ja aeronavigatsiooniteenuste osutajate ning muude lennuliikluse korraldamise võrgustiku funktsioonide suhtes ja kõigi nende järelevalve suhtes kohaldatavad ühisnõuded ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 482/2008, rakendusmäärused (EL) nr 1034/2011, (EL) nr 1035/2011 ja (EL) 2016/1377 ning muudetakse määrust (EL) nr 677/2011 (ELT L 62, 8.3.2017, lk 1).

⁽⁴⁾ Komisjoni 12. septembri 2023. aasta rakendusmäärus (EL) 2023/1769, millega kehtestatakse lennuliikluse korraldamise ning aeronavigatsiooniteenuste süsteemide ja nende koostisosade projekteerimises või tootmises osalevate organisatsioonide tunnustamise tehnilised nõuded ja haldusmenetlused ning muudetakse rakendusmäärust (EL) 2023/203 (vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 19).

- (5) Täpsemalt on komisjoni määruses (EÜ) nr 1032/2006 ⁽⁵⁾ sätestatud lennuandmete vahetamise automaatsüsteemidele esitatavad nõuded seoses lendudest teavitamise, nende koordineerimise ja lennujuhtimisüksuste vahel üleandmisega; Komisjoni määruses (EÜ) nr 633/2007 ⁽⁶⁾ on sätestatud lendudest teavitamiseks, nende koordineerimiseks ja lennujuhtimisüksuste vahel üleandmiseks kasutatava lennuandmete edastamise protokolliga kohaldamise nõuded ning komisjoni määruses (EÜ) nr 262/2009 ⁽⁷⁾ on sätestatud režiimi S päringusaatja koodide kooskõlastatud paigutuse ja kasutamise nõuded ühtse Euroopa taeva (SES) kontekstis. Neid nõudeid tuleks kajastada rakendusmääruses (EL) 2017/373.
- (6) Komisjoni rakendusmääruses (EL) nr 1079/2012 ⁽⁸⁾ sätestatud nõudeid, mis on seotud kanalisammu 8,33 kHz kasutava õhk-maa-õhk-sidega, ei kohaldata teenuste suhtes, mida osutatakse ühtse Euroopa taeva õhuruumis väljaspool Rahvusvahelise Tsiviilennunduse Organisatsiooni (ICAO) Euroopa (EUR) aeronavigatsiooniplaani I köites (dokument 7754) määratletud ICAO Euroopa (EUR) piirkonda või väljaspool Kanaari saarte lennuinfo piirkonda/ülemist lennuinfo piirkonda (FIR/UIR), sest nende kohalikud tingimused ei õigustanud piisavalt nende nõuete kohaldamise vajalikkust. Käesoleva määrusega tuleks ette näha sama kohaldamisala.
- (7) Rakendusmääruse (EL) nr 1079/2012 artikli 14 lõikes 2 on sätestatud erandid kohustusest minna kõigi määratud sageduseralduste puhul üle kanalisammule 8,33 kHz. Käesoleva määrusega ei tohiks muuta olemasolevaid erandeid.
- (8) Režiimi S päringusaatja koodide paigutusega seotud nõudeid, mis on sätestatud komisjoni määruses (EÜ) nr 262/2009, ei kohaldata teenuste suhtes, mida osutatakse ühtse Euroopa taeva õhuruumis väljaspool ICAO Euroopa piirkonda kohaliku väikese liikluse ja geograafilise asendi tõttu (õhuruum piirneb ainult ELi-väliste riikide ATM/ANS-teenuseosutajate vastutusalasse kuuluva õhuruumiga), mis õigustab teistsuguseid kohalikke koordineerimiskokkuleppeid õhuruumi ümbritsevate ELi-väliste riikidega. Käesoleva määrusega tuleks ette näha sama kohaldamisala.
- (9) Seepärast tuleks rakendusmäärust (EL) 2017/373 vastavalt muuta ning määrused (EÜ) nr 1032/2006, (EÜ) nr 633/2007 ja (EÜ) nr 262/2009 kehtetuks tunnistada.
- (10) Käesoleva määruse nõuete väljatöötamisel on nõuetekohaselt arvesse võetud lennuliikluse korraldamise üldkava sisu ning selles sisalduvat side-, navigatsiooni- ja seiresuutlikkust.
- (11) Euroopa Liidu Lennundusohutusamet on pakkunud oma arvamuses nr 1/2023 ⁽⁹⁾ välja meetmed kooskõlas määruse (EL) 2018/1139 artikli 75 lõike 2 punktidega b ja c ning artikli 76 lõikega 1.
- (12) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas määruse (EL) 2018/1139 artikli 127 kohaselt asutatud komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Rakendusmääruse (EL) 2017/373 muudatused

Rakendusmäärust (EL) 2017/373 muudetakse järgmiselt:

- ⁽⁵⁾ Komisjoni 6. juuli 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1032/2006, millega sätestatakse lennuandmete vahetamise automaatsüsteemidele esitatavad lendudest teavitamise, nende koordineerimise ja lennujuhtimisüksuste vahel üleandmise nõuded (ELT L 186, 7.7.2006, lk 27).
- ⁽⁶⁾ Komisjoni 7. juuni 2007. aasta määrus (EÜ) nr 633/2007, milles sätestatakse lendudest teavitamiseks, nende koordineerimiseks ja lennujuhtimisüksuste vahel üleandmiseks kasutatava lennuandmete edastamise protokolliga kohaldamise nõuded (ELT L 146, 8.6.2007, lk 7).
- ⁽⁷⁾ Komisjoni 30. märtsi 2009. aasta määrus (EÜ) nr 262/2009, milles sätestatakse režiimi S päringusaatja koodide kooskõlastatud määramise ja kasutamise nõuded ühtse Euroopa taeva kontekstis (ELT L 84, 31.3.2009, lk 20).
- ⁽⁸⁾ Komisjoni 16. novembri 2012. aasta rakendusmäärus (EL) nr 1079/2012, millega kehtestatakse ühtses Euroopa taevas kasutatavad kõneside kanalisammud (ELT L 320, 17.11.2012, lk 14).
- ⁽⁹⁾ <https://www.easa.europa.eu/document-library/opinions>

1) artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

a) punkt 3 asendatakse järgmisega:

„3) „võrgustiku haldaja“ – organ, kes täidab määruse (EÜ) nr 551/2004 artiklis 6 osutatud funktsioonide täitmiseks vajalikke ülesandeid;“

b) lisatakse punktid 9, 10, 11, 12 ja 13:

„9) „režiimi S päringusaatja ehk interrogaator“ – süsteem, mis koosneb antennist ja elektroonikast ning toetab selektiivpäringute (*Mode Select*, *Mode S*) kaudu suhtlemist konkreetse õhusõidukiga;

10) „nõuetele vastav režiimi S päringusaatja“ – režiimi S päringusaatja, mille puhul on täidetud vähemalt üks järgmistest tingimustest:

a) päringusaatja lähtub vähemalt osaliselt režiimi S tunnusega õhusõiduki tuvastamiseks tehtavatest päringutest ja vastustest neile;

b) päringusaatja lukustab tuvastatud režiimi S tunnusega õhusõiduki vastuseks režiimi S kõigile päringutele kas püsivalt või vahetevahel kas oma katteala kogu ulatuses või osas sellest või

c) päringusaatja kasutab klustersüsteemi sideprotokolle andmevahetusrakendusteks;

11) „režiimi S käitaja“ – isik, organisatsioon või ettevõtte, kes käitab või on valmis käitama režiimi S päringusaatjat, sealhulgas

a) seireteenuste osutajad;

b) režiimi S päringusaatja tootjad;

c) lennuväljade käitajad;

d) teadusasutused;

e) mis tahes muu režiimi S päringusaatja käitamise õigust omav üksus;

12) „kahjulik raadiohäire“ – häire, mis takistab toimivusnõuete täitmist;

13) „päringusaatjate koodide paigutuse plaan“ – kõige uuem heakskiidetud päringusaatjate koodide paigutuse täiskogum.“;

2) artiklisse 3 lisatakse lõige 6a:

„6a. Liikmesriigid tagavad, et nende territooriumil käitatava maapealse saatja kasutamine ei tekita teistele seiresüsteemidele kahjulikke raadiohäireid.“;

3) lisatakse artiklid 3e ja 3f:

„Artikkel 3e

Režiimi S päringusaatja koodide paigutus

1. Liikmesriigid tagavad, et päringusaatja koodide paigutuse plaani ajakohastamisest tulenevatest päringusaatja koodi paigutuse muudatustest teatatakse asjaomastele, nende alluvuses olevatele režiimi S käitajatele 14 kalendripäeva jooksul alates päringusaatja koodide paigutuse ajakohastatud plaani kättesaamise päevast.

2. Liikmesriigid teevad vähemalt kord kuue kuu jooksul päringusaatjate koodide paigutussüsteemi kaudu teistele liikmesriikidele teatavaks ajakohastatud teabe nõuetele vastavate režiimi S päringusaatjate koodide paigutuse ja kasutamise kohta oma vastutusalas.

3. Juhul kui liikmesriigi vastutusallas oleva režiimi S päringusaatja ja kolmanda riigi vastutusallas oleva režiimi S päringusaatja puhul tekib ülekate, peab asjaomane liikmesriik:

a) tagama, et kolmas riik on teadlik päringusaatjate koodide paigutuse ja kasutamisega seotud ohutusnõuetest;

b) võtma vajalikke meetmeid päringusaatjate koodide kasutamise konkreetse kolmanda riigiga kooskõlastamiseks.

4. Liikmesriik teatab oma vastutusalasse kuuluvatele lennuliiklusteenuse osutajatele kolmanda riigi vastutusalas käitatavatest režiimi S päringusaatjatest, mille režiimi S päringusaatjate koodide paigutus ei ole kooskõlastatud.
5. Liikmesriigid kontrollivad režiimi S käitajate saadud päringusaatja koodide taotluste kehtivust enne nende kooskõlastamise eesmärgil kättesaadavaks tegemist päringusaatja koodide paigutuse süsteemi kaudu, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruse (EL) 2019/123 (*) IV lisa punktis 15.
6. Liikmesriigid tagavad, et režiimi S käitajad, kes ei ole seireteenuse osutajad, vastavad VIII lisa punktile CNS.TR.205.
7. Lõigetes 1–6 sätestatud nõudeid ei kohaldata ühtse Euroopa taeva õhuruumis, mis ei kuulu Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) Euroopa (EUR) piirkonda.

Artikkel 3f

Ühtse Euroopa taeva õhuruumi kasutamine

1. Raadiospektri kaitseks tagavad liikmesriigid üle liikmesriigi territooriumi lendava mis tahes õhusõiduki sekundaarradari transpondri kaitse maapealsete seiresüsteemide päringusaatjate selliste üleliigsete päringute eest, mis kas nõuavad vastust või mis vastust nõudmata on piisavalt võimsad sekundaarradari transpondri vastuvõtja minimaalse tundlikkusläve ületamiseks. Kui liikmesriigid ei jõua vajalike meetmete osas kokkuleppele, annavad asjaomased liikmesriigid küsimuse lahendamiseks komisjonile.
2. Liikmesriigid tagavad, et kõigi määratud häälsageduseralduste puhul minnakse üle kanalisammule 8,33 kHz. Nõudeid üleminekule ei kohaldata:
  - a) järgmiste määratud sageduste suhtes, mis jäävad kanalisammu 25 kHz piiresse:
    - 1) avariisagedus (121,5 MHz);
    - 2) otsingu- ja päästeoperatsioonide jaoks ette nähtud lisasagedus (123,1 MHz);
    - 3) ühtse Euroopa taeva õhuruumis kasutamiseks määratud VHF-digiühenduse (VDL) sagedused;
    - 4) õhusõiduki side adresseerimis- ja ettekandesüsteemi (ACARS) sagedused (131,525 MHz, 131,725 MHz ja 131,825 MHz);
  - b) selliste määratud sageduste suhtes, mille puhul kanalisammu 25 kHz juures käitatakse nihkuvat kandjat.
3. Lõikes 2 sätestatud nõudeid ei kohaldata ei ICAO Euroopa piirkonda mittekuulavas ühtse Euroopa taeva õhuruumis ega Kanaari saarte lennuinfo piirkonnas/ülemises lennuinfo piirkonnas (FIR/UIR).
4. Kehtima jäävad rakendusmääruse (EL) nr 1079/2012 artikli 14 lõike 2 kohaselt liikmesriikide poolt lubatud (olukordades, mille mõju võrgustikule on piiratud) ja komisjonile teatatud erandid kohustusest tagada, et kõigi määratud sageduseralduste puhul minnakse üle kanalisammule 8,33 kHz.
5. Liikmesriigid kehtestavad ja vajaduse korral avaldavad riiklikes lennundusteabe kogumikes menetlused selliste õhusõidukite käitamiseks, millel puudub järgmine varustus:
  - a) sekundaarradari režiimi S transpondrid;
  - b) kanalisammu 8,33 kHz võimelised raadiod.

(*) Komisjoni 24. jaanuari 2019. aasta rakendusmäärus (EL) 2019/123, millega kehtestatakse lennuliikluse korraldamise (ATM) võrgu funktsioonide üksikasjalikud rakenduseeskirjad ja tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EL) nr 677/2011 (ELT L 28, 31.1.2019, lk 1).“;

4) I, II, III, IV, VIII, IX, X ja XII lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Kehtetuks tunnistamine

Määrused (EÜ) nr 1032/2006, (EÜ) nr 633/2007 ja (EÜ) nr 262/2009 tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 3

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 12. september 2023

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

LISA

Rakendusmääruse (EL) 2017/373 I, II, III, IV, VIII, IX, X ja XII lisa muudetakse järgmiselt:

1) I lisa muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse punkt 30a:

„30a) „ATM/ANS-seadmed“ – määruse (EL) 2018/1139 artikli 3 punktis 6 määratletud ATM/ANS-koostisosad ja kõnealuse määruse artikli 3 punktis 7 määratletud ATM/ANS-süsteemid, välja arvatud õhusõiduki pardal asuvad koostisosad, mille suhtes kohaldatakse komisjoni määrust (EL) nr 748/2012 (*);

(*) Komisjoni 3. augusti 2012. aasta määrus (EL) nr 748/2012, millega nähakse ette õhusõidukite ja nendega seotud toodete, osade ja seadmete lennukõlblikkuse ja keskkonnaohutuse sertifitseerimise ning projekteerimis- ja tootjaorganisatsioonide sertifitseerimise rakenduseeskirjad (ELT L 224, 21.8.2012, lk 1).“;

b) lisatakse punkt 34a:

„34a) „piir“ – horisontaalne või vertikaalne tasand, mis piiritleb õhuruumi, milles ATC-üksus pakub lennuliiklusteenust;“

c) lisatakse punktid 39a ja 39b:

„39a) „koordineerimisandmed“ – käitamisega tegelevatele töötajatele huvi pakkuvad andmed seoses lendudest teavitamise, nende koordineerimise ja üleandmise protsessiga ning tsiviil- ja sõjandusvaldkonna koordineerimise protsessiga;

39b) „koordineerimispunkt“ (edaspidi „COP“) – punkt ATC-üksuste kasutataval piiril või selle juures, millele viidatakse koordineerimisprotsessis;“

d) lisatakse punkt 40a:

„40a) „andmevahetusteenus“ – kogum selliseid lennuliikluse korraldamises omavahel seotud toiminguid, mida toetab õhk-maa-andmeside, millel on selgelt määratletud talitluslik eesmärk ning mis algavad ja lõpevad asjaomasel talitlusjuhtumil;“

e) lisatakse punkt 46a:

„46a) „nõuetele vastav režiimi S päringusaatja kood“ – mis tahes II-kood ja SI-kood, välja arvatud:

a) II-kood 0;

b) sõjaväeüksustele, sealhulgas riikidevahelistele organisatsioonidele ning eelkõige Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsioonile haldamiseks ja määramiseks eraldatud päringusaatja(te) kood(id);“

f) lisatakse punkt 47a:

„47a) „hinnangulised andmed“ – koordineerimispunkt, lennuki arvestuslik koordineerimispunktis viibimise aeg ja oodatav lennukõrgus koordineerimispunktis;“

g) lisatakse punkt 62a:

„62a) „kasutuselevõtu järjestus“ – päringusaatjate koodide kasutuselevõtu ajaline järjestus, millest režiimi S käitajad peavad päringusaatjate koodide ajutiste konfliktide vältimiseks kinni pidama;“

h) lisatakse punkt 73a:

„73a) „teavitatud üksus – ATC-üksus, mis on saanud teavituse;“

i) lisatakse punkt 81a:

„81a) „vastuvõttev üksus“ – lennuliikluse juhtimisüksus, mis andmed vastu võtab;“

j) punkt 88 asendatakse järgmisega:

„88) „ohutusettekirjutus“ – pädeva asutuse välja antud või kinnitatud dokument, millega määratakse kindlaks meetmed, mida rakendada funktsionaalses süsteemis ohutuse taastamiseks, või millega seatakse piirangud selle kasutamiseks, kui tõendid näitavad, et vastasel juhul võib lennundusohutuse olukord halveneda;

1) või

2) millega volitatakse võtma meetmeid ATM/ANS-seadmete osas, mille suhtes kohaldatakse komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2023/1768 (*) artikli 6 kohaselt välja antud vastavusdeklaratsiooni, et kõrvaldada tuvastatud ohtlik ja/või ebaturvaline seisukord ning taastada kõnealuse ATM/ANS-seadme toimivus ja koostalitlusvõime, kui tõendid näitavad, et vastasel juhul võib selle konkreetse seadme ohutuse, turvalisuse, toimivuse või koostalitlusvõime tase langeda.

(*) Komisjoni 14. juuli 2023. aasta delegeeritud määrus (EL) 2023/1768, millega kehtestatakse lennuliikluse korraldamise/aeronavigatsiooniteenuste süsteemide ja lennuliikluse korraldamise/aeronavigatsiooniteenuste koostisosade sertifitseerimise ja deklareerimise üksikasjalikud eeskirjad (ELT L 228, 15.9.2023, lk 1);

k) lisatakse punktid 107a ja 107b:

„107a) „töökoht“ – mööbel ja tehnilised seadmed, millega lennuliiklusteenistuse töötajad teevad oma tööd;

107b) „hoiatus“ – teade, mis esitatakse töökohal, kui automaatne koordineerimisprotsess on katkenud;“

2) II lisa muudetakse järgmiselt:

a) punkti ANS.AR.A.020 alapunkt a asendatakse järgmisega:

„a) Pädev asutus teatab ametile ilma põhjendamatu viivitusega mis tahes olulisest probleemist seoses määruse (EL) 2018/1139 ning selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktide või määruste (EÜ) nr 549/2004, (EÜ) nr 550/2004 ja (EÜ) nr 551/2004 selliste asjakohaste sätete rakendamisega, mida kohaldatakse teenuseosutajate suhtes.“;

b) punkt ATM/ANS.AR.A.030 asendatakse järgmisega:

„ATM/ANS.AR.A.030 Ohutusettekirjutused

a) Pädev asutus annab välja ohutusettekirjutuse, kui on tuvastatud mõni järgmisest:

1) ohuolukord, mille likvideerimiseks on vaja võtta viivitamata meetmeid;

2) ohtlikkus, ebaturvalisus, mittetoimivus või koostalitlusvõimetus seadmete puhul, mille osas on välja antud delegeeritud määruse (EL) 2023/1768 artikli 6 kohane vastavusdeklaratsioon, ning olukord on tõenäoliselt samasugune või kujuneb selliseks muude ATM/ANS-seadmete puhul.

b) Ohutusettekirjutus edastatakse asjaomastele ATM/ANS-teenuste osutajatele ja see peab sisaldama vähemalt järgmist teavet:

(1) ohuolukorra kirjeldus;

(2) ohustatud funktsionaalse süsteemi kindlaksmääramine;

(3) vajalikud meetmed ja nende põhjendus;

(4) vajalike meetmete rakendamise tähtaeg;

(5) ettekirjutuse jõustumise kuupäev.

c) Pädev asutus saadab ohutusettekirjutuse koopia ametile ning teistele asjassepuutuvatele pädevatele asutustele ühe kuu jooksul pärast selle väljaandmist.

d) Pädev asutus kontrollib kas ohutust või ATM/ANS-seadmeid käsitlevate ettekirjutuste täitmist ATM/ANS-teenuste osutajate poolt.“;

c) punkti ANS.AR.C.005 alapunkt a asendatakse järgmisega:

„a) Pädev asutus peab punkti ATM/ANS.AR.B.001 alapunkti a alapunkti 1 raames kehtestama menetluse, et kontrollida järgmist:

- 1) III–XIII lisas sätestatud nõuete ja kõikide enne sertifikaadi väljaandmist sertifikaadile lisatud tingimuste täitmine teenuseosutaja poolt. Sertifikaat antakse välja kooskõlas käesoleva lisa 1. liitega;
- (2) määruse (EÜ) nr 550/2004 artikli 8 kohaselt välja antud määramisaktis sätestatud kõikide ohutuslaste kohustuste täitmine;
- 3) jätkuv nõuete täitmine tema järelevalve all olevate teenuseosutajate poolt;
- 4) ATM/ANS-seadmete vastavusdeklaratsioonis märgitud ohutus-, turvalisus- ja koostalitluseesmärkide, kohaldatavate nõuete ja muude tingimuste rakendamine; ATM/ANS-seadmete sertifikaatides ja/või deklaratsioonides märgitud tehniliste ja toimivuspiirangute ning tingimuste rakendamine; ohutusmeetmete, sh ATM/ANS-seadmeid käsitlevate ettekirjutuste rakendamine, mille pädev asutus on volitanud vastavalt delegeeritud määruse (EL) 2023/1768 I lisa punktidele ATM/ANS.EQMT.AR.A.030;
- 5) ohutusettekirjutuste, parandusmeetmete ja sunnimeetmete rakendamine.“;

d) punkti ATM/ANS.AR.C.050 muudetakse järgmiselt:

i) punktid c, d, e ja f asendatakse järgmisega:

„c) Pädev asutus väljastab teate esimese astme puuduse kohta, kui avastatakse tõsine mittevastavus määruse (EL) 2018/1139 ning selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktide ning määruste (EÜ) nr 549/2004, (EÜ) nr 550/2004 ja (EÜ) nr 551/2004 ning nende rakenduseeskirjade alusel kohaldatavatele nõuetele, ATM/ANS-teenuste osutaja protseduuridele ja käsiraamatutele, sertifikaadi tingimustele, määramisaktile (kui see on asjakohane) või deklaratsiooni sisule, ja mis kujutab endast märkimisväärset ohtu lennuohutusele või tekitab muul viisil kahtlusi teenuseosutaja suutlikkuses tegevust jätkata.

Esimese astme puudused hõlmavad muu hulgas järgmist:

- 1) käitamisprotseduuride kehtestamine ja/või teenuse osutamine viisil, mis põhjustab märkimisväärset ohtu lennuohutusele;
  - 2) teenuseosutaja sertifikaadi saamine või selle kehtivuse pikendamine võltsdokumentide esitamise teel;
  - 3) teenuseosutaja sertifikaadi kuritahtlik või seadusevastane kasutamine,
  - 4) vastutava juhi puudumine.
- d) Pädev asutus väljastab teate teise astme puuduse kohta, kui avastatakse mõni muu mittevastavus määruse (EL) 2018/1139 ning selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktide ning määruste (EÜ) nr 549/2004, (EÜ) nr 550/2004 ja (EÜ) nr 551/2004 ning nende rakenduseeskirjade alusel kohaldatavatele nõuetele, ATM/ANS-teenuste osutaja protseduuridele ja käsiraamatutele, sertifikaadi tingimustele või deklaratsiooni sisule.
- e) Kui puudus avastatakse kas järelevalve käigus või muul viisil, peab pädev asutus, ilma et see mõjutaks muid täiendavaid toiminguid, mis on ette nähtud määrusega (EL) 2018/1139 ning selle alusel vastu võetud delegeeritud aktide ja rakendusaktidega ning määrustega (EÜ) nr 549/2004, (EÜ) nr 550/2004 ja (EÜ) nr 551/2004 ning nende rakenduseeskirjadega, teatama puudustest teenuseosutajale kirjalikult ning nõudma parandusmeetmete võtmist avastatud puudus(t)e kõrvaldamiseks.

- 1) Esimese astme puuduste korral peab pädev asutus viivitamata võtma asjakohaseid meetmeid ning võib vajaduse korral sertifikaati piirata, selle kehtivuse peatada või sertifikaadi kas osaliselt või täielikult kehtetuks tunnistada, tagades samal ajal teenuse jätkumise ilma ohutust ohustamata; võrgustiku haldaja puhul peab pädev asutus teavitama komisjoni. Rakendatavad meetmed peavad olema kooskõlas puuduse ulatusega ning need kehtivad seni, kuni ATM/ANS-teenuse osutaja on parandusmeetmed edukalt rakendanud.
  - 2) Teise astme puuduse korral teeb pädev asutus järgmist:
    - i) annab teenuseosutajale parandusmeetmete rakendamiseks tähtaja, mis lisatakse puuduse iseärasusi arvestavasse tegevuskavasse;
    - ii) hindab teenuseosutaja kavandatavaid parandusmeetmeid ja nende rakendamise korda ning kinnitab need, kui kõnealused meetmed on hinnangu kohaselt piisavad mittevastavus(t)e kõrvaldamiseks.
  - 3) Kui teenuseosutaja ei esita teise astme puuduste korral parandusmeetmete kava, mis on pädeva asutuse arvates kõnealust puudust silmas pidades asjakohane, või kui teenuseosutaja ei rakenda parandusmeetmeid pädeva asutuse kinnitatud või pikendatud tähtajaks, võib puuduse ümber hinnata esimese astme puuduseks ning kohaldada alapunktis 1 loetletud meetmeid.
- f) Kui pädev asutus avastab, et ATM/ANS-teenuste osutaja ei ole ATM/ANS-seadmete oma funktsionaalsesse süsteemi integreerimisel taganud vastavust punkti ATM/ANS.OR.A.045 alapunktile g, võtab ta, võttes nõuetekohaselt arvesse vajadust tagada käitamise ohutus ja järjepidevus, kõik vajalikud meetmed, et piirata asjaomaste ATM/ANS-seadmete kohaldamisala või keelata nende kasutamine tema järelevalve all olevate ATM/ANS-teenuste osutajate poolt.“;
- ii) lisatakse punkt g:
- „g) Juhtumite korral, mis ei vaja nimetamist esimese või teise astme puuduseks, võib pädev asutus väljastada tähelepanekuid.“;
- 3) III lisa muudetakse järgmiselt:
- a) punktile ATM/ANS.OR.A.045 lisatakse alapunktid g–j:
- „g) Enne ATM/ANS-seadmete funktsionaalsesse süsteemi integreerimist tagab ATM/ANS-teenuste osutaja, et:
- 1) amet sertifitseerib uued või muudetud ATM/ANS-seadmed vastavalt delegeeritud määrusele (EL) 2023/1768 ja et need on tootnud komisjoni rakendusmääruse (EL) 2023/1769 (*) kohaselt sertifitseeritud projekteerimis- või tootjaorganisatsioon; või
  - 2) sertifitseeritud projekteerimisorganisatsioon on deklareerinud uued või muudetud ATM/ANS-seadmed vastavalt delegeeritud määrusele (EL) 2023/1768 ja et need on tootnud rakendusmääruse (EL) 2023/1769 kohaselt sertifitseeritud projekteerimis- või tootjaorganisatsioon; või
  - 3) uutele või muudetud ATM/ANS-seadmetele on väljastatud vastavusdeklaratsioon vastavalt delegeeritud määruse (EL) 2023/1768 artikli 6 lõikele 1; või
  - 4) kui ATM/ANS-seadmete suhtes ei kohaldata delegeeritud määruse (EL) 2023/1768 kohast vastavushindamist, on kontrollitud, et konkreetsed ATM/ANS-seadmed vastavad kohaldatavatele spetsifikatsioonidele ja kvalifikatsioonidele.
- h) ATM/ANS-teenuste osutaja tagab, et on kontrollitud ATM/ANS-seadmete vastavust tootja spetsifikatsioonidele, sealhulgas on kontrollitud paigaldust ja tehtud kohapealne/-sed katse(d).
- i) Enne ATM/ANS-seadmete kasutusevõttu tagab ATM/ANS-teenuste osutaja, et neid ATM/ANS-seadmeid sisaldav muudetud funktsionaalne süsteem vastab kõigile kohaldatavatele nõuetele, ning teeb kindlaks kõik kõrvalekalded ja piirangud.

- j) ATM/ANS-seadmete kasutusevõtul tagab ATM/ANS-teenuste osutaja, et seadmed või muudetud seadmed võetakse kasutusele vastavalt kasutustingimustele ja kohaldatavatele piirangutele ning need vastavad kõigile kohaldatavatele nõuetele.

(*) Komisjoni 12. septembri 2023. aasta rakendusmäärus (EL) 2023/1769, millega kehtestatakse lennuliikluse korraldamise ning aeronavigatsiooniteenuste süsteemide ja koostisosade projekteerimises või tootmises osalevate organisatsioonide tunnustamise tehnilised nõuded ja haldusmenetlused ning muudetakse rakendusmäärust (EL) 2023/203 (ELT L 228, 15.9.2023, lk 19)“;

- b) punkt ATM/ANS.OR.A.060 asendatakse järgmisega:

„ATM/ANS.OR.A.060 Viivitamata reageerimine ohutusprobleemile

- a) Teenuseosutaja peab rakendama kõiki ohutusmeetmeid, sealhulgas ohutusettekirjutusi, mille pädev asutus on talle koosõlas punkti ATM/ANS.AR.A.025 alapunktiga c kohustuseks teinud.

Kui väljastatakse ohutusettekirjutus, et parandada tingimus, millele on osutatud delegeeritud määruse (EL) 2023/1768 artikli 6 kohaselt väljastatud vastavusdeklaratsioonis, teeb ATM/ANS-teenuste osutaja järgmist (välja arvatud juhul, kui pädev asutus on kiireloomuliste meetmete võtmise vajaduse korral määranud teisiti):

- 1) esitab ettepaneku asjakohaste parandusmeetmete kohta ja esitab selle ettepaneku üksikasjad pädevale asutusele heakskiitmiseks;
- 2) pädeva asutuse heakskiidu saamise järel täidab seda.“;

- c) punkti ATM/ANS.OR.B.005 alapunktile a lisatakse alapunkt 8:

„8) protsess, millega tagatakse, et selliste ATM/ANS-seadmete projektid või nende muudatused, mille suhtes kohaldatakse delegeeritud määruse (EL) 2023/1768 artiklit 6, vastaksid kohaldatavatele spetsifikatsioonidele, sealhulgas oleks nende puhul sõltumatult kontrollitud nõuetele vastavuse tõendamist, mille alusel ATM/ANS-teenuste osutaja väljastab vastavusdeklaratsiooni ja sellega seotud vastavusdokumendid.“;

- d) punkti ATM/ANS.OR.D.025 muudetakse järgmiselt:

- 1) alapunkt c asendatakse järgmisega:

„c) Võrgustiku haldaja esitab oma aastaaruande komisjonile ja ametile. Kõnealusel aruandeks käsitletakse tema tegevuse tulemusi ning kõiki märkimisväärsid meetmeid ja arengusuundi eelkõige ohutuse valdkonnas.“;

- 2) alapunkti d alapunkt 3 asendatakse järgmisega:

„3) võrgustiku haldaja puhul tema tulemuslikkuse võrdlus võrgustiku strateegilises kavas kehtestatud tulemuseesmärkidega, võrreldes tegelikke tulemusi võrgustiku operatiivkavas esitatud tulemustega võrgustiku operatiivkavas kehtestatud tulemusnäitajate alusel.“

- 4) IV lisa muudetakse järgmiselt:

- a) punkt ATS.OR.400 asendatakse järgmisega:

„ATS.OR.400 Liikuva lennuside teenistus (õhk-maa-õhk-side) – üldine

- a) Lennuliiklusteenuste osutaja kasutab lennuliiklusteenuse osutamise eesmärgil õhk-maa-õhk-side puhul hääli- või andmesidet või mõlemat.

- b) Kui õhk-maa-õhk-häälside põhineb 8,33 kHz kanalisammul, tagab lennuliiklusteenuste osutaja järgmise:

- 1) kõigil õhk-maa-õhk-häälside seadmetel on 8,33 kHz kanalisammu võimalus ning võimalus seadistada 25 kHz kanalisammuga kanalitele;

- 2) kõigil määratud häälsageduseraldustel on 8,33 kHz kanalisammu võimalus;
  - 3) 8,33 kHz kanalisammu võimalusega raadioga varustatud õhusõidukite ja ilma selliste seadmeteta õhusõidukite suhtes kohaldatavad protseduurid, mida kohaldatakse lennuliiklusteeninduse üksuste vahel edasitoimetatavate õhusõidukite suhtes, on kindlaks määratud kõnealuste ATS-üksuste vahelistes koostöölepingutes;
  - 4) õhusõidukeid, mis ei ole varustatud 8,33 kHz kanalisammu võimalusega raadioga, on võimalik teenindada tingimusel, et neid saab ohutult teenindada lennuliikluse korraldamise süsteemi läbilaskevõime piires UHF-l või 25 kHz sageduseraldusel; ning
  - 5) igal aastal edastab ta selle kindlaks määranud liikmesriigile oma plaanid selliste riiklike õhusõidukite teenindamiseks, mis ei ole varustatud 8,33 kHz kanalisammu võimalusega raadioga, võttes arvesse liikmesriikide poolt nende riiklikes lennundusteabe kogumikes avaldatud protseduuridega seotud läbilaskepiiranguid.
- c) Kui lennuliiklusteenuse osutamisel kasutatakse piloodi ja lennujuhi vahelist kahepoolset hääli- või andmesidet, varustab lennuliiklusteenuste osutaja kõik sellised õhk-maa-õhk-side kanalid salvestusvahenditega.
- d) Kui lennuinfoteenuse, sealhulgas lennuvälja lennuinfoteenuse (AFIS) osutamisel kasutatakse otsest kahepoolset õhk-maa-õhk-hääli- või andmesidet, varustab lennuliiklusteenuste osutaja kõik sellised õhk-maa-õhk-side kanalid salvestusvahenditega, välja arvatud juhul, kui pädev asutus on ette näinud teisiti.“;
- b) punkt ATS.OR.415 asendatakse järgmisega:

„ATS.OR.415 Liikuva lennuside teenistus (õhk-maa-õhk-side) – piirkondlik lennujuhtimisteenus

Lennuliiklusteenuste osutaja tagab järgmise:

- a) õhk-maa-õhk-side vahendid võimaldavad kahepoolse häälside pidamist piirkondlikku lennujuhtimisteenust osutava üksuse ja lennujuhtimispiirkonnas või -piirkondades lendava asjakohaselt varustatud õhusõiduki vahel ning
- b) õhk-maa-õhk-side vahendid võimaldavad kahepoolse andmeside pidamist piirkondlikku lennujuhtimisteenust osutava üksuse ja asjakohaselt varustatud õhusõiduki vahel, mis lendab komisjoni rakendusmääruse (EL) 2023/1770 (*) punktis AUR.COM.2001 osutatud õhuruumis, et kasutada kõnealuse rakendusmääruse punkti AUR.COM.2005 alapunkti 1 alapunktis a osutatud andmesideteenuseid.

(*) Komisjoni 12. septembri 2023. aasta rakendusmäärus (EL) 2023/1770, millega kehtestatakse sätted ühtse Euroopa taeva õhuruumi kasutamiseks vajalike õhusõidukiseadmete kohta ja ühtse Euroopa taeva õhuruumi kasutamise seotud käitumiseeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 29/2009 ning rakendusmäärused (EL) nr 1206/2011, (EL) nr 1207/2011 ja (EL) nr 1079/2012 (ELT L 228, 15.9.2023, lk 39)“;

- c) punkt ATS.OR.430 asendatakse järgmisega:

„ATS.OR.430 Aeronavigatsiooniline fikseeritud teenindus (maa-maa-side) – üldine

- a) Lennuliiklusteenuste osutaja tagab, et lennuliiklusteenuse osutamise eesmärgil kasutatakse maapealse side puhul otseliini või andmesidet või mõlemat.
- b) Kui side on lennujuhtimise kooskõlastamise eesmärgil automatiseeritud, tagab lennuliiklusteenuste osutaja, et:
  - 1) rakendatakse asjakohaseid vahendeid, millega automaatselt võetakse vastu, säilitatakse, töödeldakse, eraldatakse ja esitatakse ning edastatakse asjakohast lennuinformatsiooni;

- 2) sellise automaatse kooskõlastamise tõrgetest või kõrvalekalletest teatatakse selgelt lennujuhile või -juhtidele, kes vastutab/vastutavad lendude kooskõlastamise eest üleandvas üksuses;
  - 3) süsteemi infovahetusega seotud hoiatused esitatakse asjaomastele töökohtadele;
  - 4) lennujuhtidele pakutakse informatsiooni asjaomase süsteemi infovahetusprotsesside kohta;
  - 5) lennujuhtidele antakse vahendid vahetatava lennuinformatsiooni muutmiseks.“;
- d) lisatakse punkt ATS.OR.446:

„ATS.OR.446 Seireandmed

- a) Lennuliiklusteenuste osutajad ei tohi kasutada kolmanda riigi vastutusalas käitatavate režiimi S päringusaatjate edastatavaid andmeid, kui päringusaatja koodi paigutus ei ole kooskõlastatud.
  - b) Lennuliiklusteenuste osutajad tagavad, et rakendatakse vajalikku suutlikkust, et lennujuhtidel oleks võimalik identifitseerida individuaalsed õhusõidukid, kasutades 1. liites kirjeldatud allasaadetud õhusõidukitunnuse funktsiooni.
  - c) Lennuliiklusteenuste osutajad tagavad õhusõidukite sujuva käitamise nii oma vastutusalasse kuuluvas õhuruumis kui ka sellega külgnevate õhuruumide piiril, kohaldades asjakohaseid õhusõidukite hajutamise miinimumnõudeid.“;
- e) punktile ATS.TR.230 lisatakse alapunkt c:
- „c) Kontrolli üleandmise koordineerimist üksuste vahel, kes osutavad ICAO EUR-piirkonnas piirkondlikku lennujuhtimisteenust, või kui nii on kokku lepitud teiste lennujuhtimisüksustega või nende vahel, toetatakse 2. liites määratletud automaatsete protsessidega.“;
- f) lisatakse 1. ja 2. liide:

„1. liide

Üksiku õhusõiduki identifitseerimine, kasutades punkti ATS.OR.446 alapunktis b nõutud allasaadetud õhusõidukitunnuse funktsiooni

Üksiku õhusõiduki identifitseerimiseks kasutatakse allasaadetud õhusõidukitunnuse funktsiooni järgmiselt.

- a) Kui üksiku õhusõiduki identifitseerimiseks kasutatakse allasaadetud õhusõidukitunnuse funktsiooni, teatab lennuliiklusteenuste osutaja võrgustiku haldajale õhuruumiosad.
- b) Märguande SSR-kood A1000 määratakse õhusõidukile juhul, kui üksiku õhusõiduki identifitseerimiseks kasutatakse allasaadetud õhusõidukitunnuse funktsiooni.
- c) Välja arvatud juhul, kui on täidetud üks punktis d sätestatud tingimustest, määratakse märguande SSR-kood A1000 väljuvale õhusõidukile või õhusõidukile, mille puhul on punkti g kohaselt nõutav koodi muutmine, kui on täidetud järgmised tingimused:
  - 1) allasaadetud õhusõidukitunnus vastab asjaomase õhusõiduki kohta vastavale lennuplaanis tehtud märkele;
  - 2) võrgustiku haldaja on teatanud, et konkreetsele õhusõidukile võib määrata märguande SSR-koodi A1000.
- d) Märguande SSR-koodi A1000 ei anta alapunktis c osutatud õhusõidukile juhul, kui on täidetud vähemalt üks järgmistest tingimustest:
  - 1) aeronavigatsiooniteenuse osutaja on seoses maapealse seireseadme või -süsteemi planeerimata seisakuga rakendanud eriolukorra meetmeid, millega nähakse ette kindlate SSR-tunnuskoodide määramine;

- 2) sõjaväe erakorraliste eriolukorrameetmete tõttu peab aeronavigatsiooniteenuse osutaja määrama kindlad SSR-tunnuskoodid;
- 3) õhusõiduk, millele on võimalik määrata alapunkti c kohaselt kehtestatud märguande SSR-kood A1000, lahkub alapunktis a osutatud õhuruumiosast või suunatakse seal muul põhjusel välja.
- e) Õhusõidukitele, millele ei määrata alapunkti c kohaselt kehtestatud märguande SSR-koodi A1000, määratakse SSR-tunnuskood, mis on kooskõlas liikmesriikide heaks kiidetud ja kolmandate riikidega kooskõlastatud koodiloeteluga.
- f) Pärast õhusõidukile SSR-tunnuskoodi määramist kontrollitakse esimesel võimalusel, kas piloodi sisestatud SSR-tunnuskood ühtib lennule määratud tunnuskoodiga.
- g) Naaberriikide lennuliiklusteenuste osutajate poolt üle antud õhusõidukitele määratud SSR-tunnuskoode kontrollitakse automaatselt, et selgitada välja, kas kõnealuse tunnuskoodi kasutamine on vastavuses liikmesriikide heaks kiidetud ning kolmandate riikidega kooskõlastatud koodiloeteluga.
- h) Selliste naaberriikide aeronavigatsiooniteenuse osutajatega, kes identifitseerivad individuaalseid õhusõidukeid kindlate SSR-tunnuskoodide kaudu, lepatakse kokku ametlik kord, mis hõlmab vähemalt järgmist:
  - 1) kohustus anda naaberriigi aeronavigatsiooniteenuse osutajatele üle õhusõidukid, mille kontrollitud kindel SSR-tunnuskood on määratud vastavalt liikmesriikide heaks kiidetud ning kolmandate riikidega kooskõlastatud koodiloetelule;
  - 2) kohustus teavitada vastuvõtvaid lennuliiklusteenindusüksusi kõikidest õhusõiduki pardal asuvate seiresüsteemi komponentide töös tuvastatud kõrvalekalletest;
- i) lennuliiklusteenuste osutajad tagavad, et liikmesriikide heaks kiidetud ning kolmandate riikidega kooskõlastatud koodiloetelu kohaselt üksiku õhusõiduki identifitseerimiseks kindlate SSR-tunnuskoodide määramine vastab järgmisele:
  - 1) SSR-tunnuskoodid määratakse õhusõidukile automaatselt, järgides liikmesriikide heaks kiidetud ja kolmandate riikidega kooskõlastatud koodiloetelu;
  - 2) naaberriikide aeronavigatsiooniteenuse osutajate poolt üle antud õhusõidukitele määratud SSR-tunnuskoode kontrollitakse automaatselt, et selgitada välja, kas kõnealuse tunnuskoodi kasutamine on vastavuses liikmesriikide heaks kiidetud ning kolmandate riikidega kooskõlastatud koodiloeteluga;
  - 3) SSR-tunnuskoodid liigitatakse eri kategooriatesse, et tunnuskoode oleks võimalik diferentseeritult määrata;
  - 4) alapunktis 3 osutatud eri kategooria SSR-tunnuskoodid määratakse vastavalt lendude suunale;
  - 5) sama SSR-tunnuskoodi võib samaaegselt määrata mitmele lennule, kui neid käitatakse koodikonfliktivabades suundades;
  - 6) määratud SSR-koodide tahtmatu dubleerimise korral teavitatakse vastutavaid töötajaid automaatselt.

2. liide

Punkti ATS.TR.230 alapunktis c nõutud automaatseks kooskõlastamiseks rakendatavad protsessid

- A. Kohustuslikud protsessid, mida rakendatakse üksuste vahel, kes osutavad piirkondlikku lennujuhtimisteenust, või kui nii on kokku lepitud teiste lennujuhtimisüksustega või nende vahel, on järgmised.
  - a) Teavitamine
    - 1) Teavitamisprotsessi lennuinformatsioon peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:
      - i) õhusõiduki tunnus;
      - ii) SSRi režiim ja kood, kui need on olemas;

- iii) lähtelennuväli;
  - iv) hinnangulised andmed;
  - v) sihtlennuväli;
  - vi) õhusõiduki number ja tüüp;
  - vii) lennu tüüp;
  - viii) seadmete suutlikkus ja seisund.
- 2) Informatsioon seadmete suutlikkuse ja seisundi kohta peab sisaldama vähendatud vertikaalse eraldatuse miinimumi (RVSM) ja vähemalt 8,33 kHz kanalisammu võimalust. Koostöölepingutele tuginedes võib lisada ka muid punkte.
- 3) Teavitusprotsess viiakse läbi vähemalt üks kord iga aktsepteeritud lennu kohta, mis on planeeritud piire ületama, kui lend ei ole seotud stardieelse teavitamis- ja koordineerimisprotsessiga.
- 4) Lendude piiriületamise teavitamisega seotud aktsepteerimise kriteeriumid peavad vastama koostöölepingutele.
- 5) Kui teavitusprotsessi ei saa läbi viia kahepoolsetl kokkulepitud ajal enne esmast koordineerimist, tuleb see lisada esmasse koordineerimisprotsessi.
- 6) Teavitamine peab eelnema esmasele koordineerimisele.
- 7) Teavitamist tuleb korrata iga kord, kui enne esmast koordineerimist tehakse muudatusi ükskõik millistes järgmistes andmetes:
- i) koordineerimispunkt (COP),
  - ii) oodatav SSRi kood juhtimise üleandmise punktis;
  - iii) sihtlennuväli;
  - iv) õhusõiduki tüüp;
  - v) seadmete suutlikkus ja seisund.
- 8) Kui tehakse kindlaks lahknevus edastatud andmete ja vastuvõtva süsteemi vastavate andmete vahel või kui selline informatsioon, mis nõuab korrektiivide tegemist järgneva esmase koordineerimise andmete vastuvõtmisel, pole kättesaadav, tuleb sellise vastuolu lahendamiseks teavitada asjaomast lennujuhi töökohta.
- 9) Ajakriteeriumid teavitamise alustamiseks:
- i) teavitamist tuleb alustada parameetris märgitud minutite arvu võrra enne arvestuslikku aega koordineerimispunktis;
  - ii) teavitamise parameeter (parameetrid) peavad sisalduma ACTi ja asjaomaste üksuste vahelistes koostöölepingutes;
  - iii) teavitamise parameeter (parameetrid) võib (võivad) olla kindlaks määratud eraldi iga koordineerimispunkti jaoks.
- b) Esmase koordineerimine
- 1) Lennu puhul, mille jaoks kehtib esmane koordineerimine, on kokkulepitud lennu üleandmise tingimused tegevuses siduvad mõlema lennujuhtimisüksuse jaoks, kui koordineerimist ei tühistata ega vaadata üle.
- 2) Esmase koordineerimise protsessi lennuinformatsioon peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:
- i) õhusõiduki tunnus;
  - ii) SSRi režiim ja kood;
  - iii) lähtelennuväli;
  - iv) hinnangulised andmed;

- v) sihtlennuväli;
  - vi) õhusõiduki number ja tüüp;
  - vii) lennu tüüp;
  - viii) seadmete suutlikkus ja seisund.
- 3) Informatsioon seadmete suutlikkuse ja seisundi kohta peab sisaldama RVSMi ja vähemalt 8,33 kHz kanalisammu võimalust. Koostöölepingutes kahepoolselt kokku leppides võib lisada ka muid punkte.
  - 4) Esmase koordineerimise protsess viiakse läbi kõigi aktsepteeritud lendude jaoks, mille puhul planeeritakse piiride ületamist.
  - 5) Lendude piiriületamise esmase koordineerimisega seotud aktsepteerimise kriteeriumid peavad vastama koostöölepingutele.
  - 6) Kui seda pole juba manuaalselt alustatud, algab esmase koordineerimise protsess automaatselt vastavalt koostöölepingutele kas:
    - i) kahepoolselt kokkulepitud parameetris märgitud ajal enne arvestuslikku aega koordineerimispunktis või
    - ii) ajal, mil lend on koordineerimispunktist kahepoolselt kokkulepitud kaugusel.
  - 7) Lennu esmase koordineerimise protsess viiakse läbi ainult üks kord, kui koordineerimisprotsessi tühistamist ei ole alustatud.
  - 8) Pärast koordineerimisprotsessi tühistamist saab esmast koordineerimise protsessi uuesti alustada sama üksus.
  - 9) Esmase koordineerimise protsessi lõpetamine, kaasa arvatud vastuvõtva üksuse kinnitus, edastatakse üleandvale üksusele; seejärel peetakse lendu koordineerituks.
  - 10) Kui esmase koordineerimise protsessi lõpetamise kinnitamine teenuse kvaliteedi nõuete kohaselt ei õnnestu, on tulemuseks hoiatus lennu koordineerimise eest vastutava üleandva üksuse lennujuhi töökohal.
  - 11) Informatsioon esmase koordineerimise kohta tuleb teha kättesaadavaks vastuvõtva üksuse vastaval lennujuhi töökohal.
- c) Koordineerimise ülevaatamine
- 1) Koordineerimisprotsessi ülevaatamine tagab seostumise eelnevalt koordineeritud lennuga.
  - 2) Lennu puhul, mille jaoks kehtib koordineerimise ülevaatamine, on kokkulepitud lennu üleandmise tingimused tegevuses siduvad mõlema lennujuhtimisüksuse jaoks, kui koordineerimist ei tühistata või tingimusi uuesti üle ei vaadata.
  - 3) Koordineerimisandmete ülevaatamise protsess annab järgmise lennuinformatsiooni, kui see on muutunud:
    - i) SSRi režiim ja kood;
    - ii) arvestuslik aeg ja lennukõrgus;
    - iii) seadmete suutlikkus ja seisund.
  - 4) Kui kahepoolselt on kokku lepitud, annab koordineerimise andmete ülevaatamine järgmise informatsiooni, kui see on muutunud:
    - i) koordineerimispunkt,
    - ii) marsruut.
  - 5) Koordineerimisprotsessi võib üle vaadata üks kord või mitu korda üksuses, millega lend on käesoleval hetkel koordineeritud.

- 6) Koordineerimisprotsess vaadatakse üle, kui:
    - i) arvestuslik aeg koordineerimispunktis erineb eelnevalt ettenähtust rohkem kui kahepoolset kokkulepitud väärtuse võrra;
    - ii) üleandmise kõrgus(ed), SSRi kood või seadmete suutlikkus ja seisund erineb/erinevad eelnevalt ettenähtu(te)st.
  - 7) Kahepoolse kokkuleppe korral vaadatakse koordineerimisprotsess üle, kui on muutused järgmises:
    - i) koordineerimispunkt,
    - ii) marsruut.
  - 8) Koordineerimisprotsessi ülevaatamise lõpetamine, kaasa arvatud vastuvõtva üksuse kinnitus, edastatakse üleandvale üksusele.
  - 9) Kui koordineerimisprotsessi ülevaatamise lõpetamise kinnitamine teenuse kvaliteedi nõuete kohaselt ei õnnestu, on tulemuseks hoiatus lennu koordineerimise eest vastutava üleandva üksuse lennujuhi töökohal.
  - 10) Koordineerimisprotsess vaadatakse üle kohe pärast asjaomaste andmete sisestamist või uuendamist.
  - 11) Koordineerimisprotsessi ülevaatamist pidurdatakse pärast seda, kui lend on kahepoolset kokkulepitud aja/vahemaa kaugusel juhtimise üleandmise punktist vastavalt koostöölepingutele.
  - 12) Informatsioon koordineerimise ülevaatamise kohta tuleb teha kättesaadavaks vastuvõtva üksuse vastaval lennujuhi töökohal.
  - 13) Kui koordineerimisprotsessi ülevaatamise lõpuleviimist ei õnnestu kinnitada kohaldatavate teenuse kvaliteedi nõuete kohaselt, alustab üleandev üksus verbaalset koordineerimist.
- d) Koordineerimisprotsessi tühistamine
- 1) Koordineerimisprotsessi tühistamine tagab seostumise eelmise tühistatud teavitamis- või koordineerimisprotsessiga.
  - 2) Koordineerimisprotsess tühistatakse koordineeritud lennu üksuses, kui:
    - i) üksus ei ole enam järgmine üksus koordineerimise järjestuses;
    - ii) lennuplaan on tühistatud väljasaatvas üksuses ja koordineerimine pole enam asjakohane;
    - iii) informatsioon lennuga seotud koordineerimise tühistamise kohta saadakse eelmiselt üksuselt.
  - 3) Koordineerimisprotsessi võib tühistada lennu teavitatud üksuses, kui:
    - i) üksus ei ole enam järgmine üksus koordineerimise järjestuses;
    - ii) lennuplaan on tühistatud väljasaatvas üksuses ja koordineerimine pole enam asjakohane;
    - iii) informatsioon lennuga seotud koordineerimise tühistamise kohta saadakse eelmiselt üksuselt;
    - iv) lend hilineb marsruudil ning parandatud arvestust ei ole võimalik automaatselt kindlaks määrata.
  - 4) Koordineerimisprotsessi tühistamise lõpetamine, kaasa arvatud vastuvõtva üksuse kinnitus, edastatakse üleandvale üksusele.
  - 5) Kui koordineerimisprotsessi tühistamise lõpetamise kinnitamine teenuse kvaliteedi nõuete kohaselt ei õnnestu, on tulemuseks hoiatus lennu koordineerimise eest vastutava üleandva üksuse lennujuhi töökohal.

- 6) Informatsioon koordineerimisprotsessi tühistamise kohta tuleb teha kättesaadavaks vastaval teavitatud üksuse lennujuhi töökohal või selles üksuses, millega koordineerimine tühistatakse.
  - 7) Juhul kui koordineerimisprotsessi tühistamise lõpuleviimist või ei õnnestu kinnitada kohaldatavate teenuse kvaliteedi nõuete kohaselt, alustab üleandev üksus verbaalset koordineerimist.
- e) Põhilised lennuandmed
- 1) Põhiliste lennuandmete töötamise informatsioon peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:
    - i) õhusõiduki tunnus;
    - ii) SSRi režiim ja kood.
  - 2) Põhiliste lennuandmete töötamise poolt pakutava lisainformatsiooni suhtes tuleb kahepoolset kokku leppida.
  - 3) Põhilisi lennuandmeid töödeldakse automaatselt iga aktsepteeritud lennu jaoks.
  - 4) Aktsepteerimise kriteeriumid põhiliste lennuandmete jaoks peavad vastama koostöölepingutele.
  - 5) Põhiliste lennuandmete töötamise lõpetamine, kaasa arvatud vastuvõtva üksuse kinnitus, edastatakse varustavale üksusele.
  - 6) Kui põhiliste lennuandmete töötamise lõpetamise kinnitamine rakendatavate teenuse kvaliteedi nõuete kohaselt ei õnnestu, on tulemuseks hoiatus varustava üksuse vastaval lennujuhi töökohal.
- f) Põhiliste lennuandmete muutus
- 1) Põhiliste lennuandmete muutuse töötlemine tagab seostamise lennuga, mille puhul enne töödeldi põhilisi lennuandmeid.
  - 2) Igasuguse lisainformatsiooni suhtes, mida pakub põhiliste lennuandmete muutuse töötlemine, ja selle esitamise kriteeriumide suhtes tuleb kahepoolset kokku leppida.
  - 3) Põhiliste lennuandmete muutuse töötlemine toimub ainult sellise lennu puhul, mida on eelnevalt teavitatud põhiliste lennuandmete töötlemisest.
  - 4) Põhiliste lennuandmete muutuse töötlemine käivitatakse automaatselt vastavalt kahepoolset kokkulepitud kriteeriumidele.
  - 5) Põhiliste lennuandmete muutuse töötamise lõpetamine, kaasa arvatud vastuvõtva üksuse kinnitus, edastatakse varustavale üksusele.
  - 6) Kui põhiliste lennuandmete muutuse töötamise lõpetamise kinnitamine rakendatavate teenuse kvaliteedi nõuete kohaselt ei õnnestu, on tulemuseks hoiatus varustava üksuse vastaval lennujuhi töökohal.
  - 7) Informatsioon põhiliste lennuandmete muutuse kohta tuleb teha kättesaadavaks vastuvõtva üksuse vastaval lennujuhi töökohal.
- B. Kui asjaomased üksused on kokku leppinud stardieelses teavitamises, peavad sageduse muutmise või sideprotsesside manuaalse ülevõtmise protsessid olema järgmised.
- a) Stardieelne teavitamine ja koordineerimine
- 1) Stardieelne teavitamis- ja koordineerimisprotsessi informatsioon peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:
    - i) õhusõiduki tunnus;
    - ii) SSRi režiim ja kood, kui need on saadaval;
    - iii) lähtelennuväli;
    - iv) arvestuslik stardiaeg või hinnangulised andmed vastavalt kahepoolsele kokkuleppele;

- v) sihtlennuväli;
  - vi) õhusõiduki number ja tüüp.
- 2) Informatsioon seoses stardieelse teavitamise ja koordineerimise protsessiga lähenemisala (TMA) juhtimisüksusest või ACCst peab sisaldama järgmist teavet:
    - i) lennu tüüp;
    - ii) seadmete suutlikkus ja seisund.
  - 3) Informatsioon seadmete suutlikkuse ja seisundi kohta peab sisaldama RVSMi ja vähemalt 8,33 kHz kanalisammu võimalust.
  - 4) Informatsioon seadmete suutlikkuse ja seisundi kohta võib sisaldada muid punkte, nagu koostöölepingutes kahepoolselt on kokku lepitud.
  - 5) Stardieelne teavitamis- ja koordineerimisprotsess viiakse läbi üks kord või mitu korda iga aktsepteeritud lennu jaoks, mis on planeeritud piiri ületama, kui lennuaeg stardist kuni koordineerimispunktini ei võimalda piisavat aega esmase koordineerimise või teavitamise protsesside läbiviimiseks.
  - 6) Aktsepteerimiskriteeriumid piire ületavate lendude stardieelse teavitamise ja koordineerimise jaoks peavad vastama koostöölepingutele.
  - 7) Stardieelne teavitamis- ja koordineerimisprotsess toimub uuesti iga kord, kui enne starti tehakse ükskõik millistesse eelmisesse stardieelsesse teavitamis- ja koordineerimisprotsessi andmetesse muudatusi.
  - 8) Stardieelse teavitamis- ja koordineerimisprotsessi lõpetamine, kaasa arvatud vastuvõtva üksuse kinnitus, edastatakse üleandvale üksusele.
  - 9) Kui stardieelse teavitamis- ja koordineerimisprotsessi lõpetamise kinnitamine teenuse kvaliteedi nõuete kohaselt ei õnnestu, on tulemuseks hoiatus lennust teavitamise ja selle koordineerimise eest vastutava üleandva üksuse lennujuhi töökohal.
  - 10) Informatsioon stardieelse teavitamise ja koordineerimise kohta tuleb teha kättesaadavaks teavitatud üksuse vastaval lennujuhi töökohal.
- b) Sageduse muutmine
- 1) Informatsioon sageduse muutmise protsessi kohta peab sisaldama õhusõiduki tunnust ja võimaluse korral järgmisi andmeid:
    - i) vabastamise märke;
    - ii) lubatud lennukõrgus;
    - iii) määratud kurss/trajektoor või otselennuluba;
    - iv) määratud kiirus;
    - v) määratud tõusu- või laskumiskiirus.
  - 2) Kahepoolsel kokkuleppe korral peavad sageduse muutmise andmed sisaldama järgmist:
    - i) olemasolev kurss;
    - ii) määratud sagedus.
  - 3) Sageduse muutmise protsessi algatab üleandev lennujuht manuaalselt.
  - 4) Sageduse muutmise protsessi lõpetamine, kaasa arvatud vastuvõtva üksuse kinnitus, edastatakse üleandvale lennujuhtimisüksusele.

- 5) Kui sageduse muutmise lõpetamise kinnitamine rakendatavate teenuse kvaliteedi nõuete kohaselt ei õnnestu, on tulemuseks hoiatus üleandva lennujuhtimisüksuse vastaval lennujuhi töökohal.
  - 6) Informatsioon sageduse muutmise kohta tuleb viivitamata teha kättesaadavaks vastuvõtvale lennujuhile.
- c) Manuaalsed sideprotsessid
- 1) Informatsioon manuaalsete sideprotsesside kohta peab sisaldama minimaalselt õhusõiduki tunnust.
  - 2) Manuaalseid sideprotsesse alustab vastuvõttev üksus pärast side loomist.
  - 3) Manuaalse sideprotsessi lõpetamine, kaasa arvatud üleandva üksuse kinnitus, edastatakse vastuvõtvale lennujuhtimisüksusele.
  - 4) Kui manuaalse sideprotsessi lõpetamise kinnitamine rakendatavate teenuse kvaliteedi nõuete kohaselt ei õnnestu, on tulemuseks hoiatus vastuvõtva lennujuhtimisüksuse vastaval lennujuhi töökohal.
  - 5) Informatsioon manuaalsete sideprotsesside kohta tuleb esitada kohe üleandva üksuse lennujuhile.
- d) Ülelennu kavatsusest teavitamine
- 1) Informatsioon seoses ülelennu kavatsusest teavitamisega peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:
    - i) õhusõiduki tunnus;
    - ii) SSRi režiim ja kood;
    - iii) õhusõiduki number ja tüüp;
    - iv) vastutava sektori tunnus;
    - v) ülelennu marsruut, kaasa arvatud arvestuslikud ajad ja lennukõrgused iga marsruudi punkti jaoks.
  - 2) Ülelennu kavatsusest teavitamise protsessi käivitab lennujuht manuaalselt või automaatselt, nagu kirjeldatud koostöölepingutes.
  - 3) Ülelennu kavatsusest teavitamise protsessi lõpetamine, kaasa arvatud teavitatud üksuse kinnitus, edastatakse teavitavale üksusele.
  - 4) Kui ülelennu kavatsusest teavitamise protsessi lõpetamise kinnitamine rakendatavate teenuse kvaliteedi nõuete kohaselt ei õnnestu, on tulemuseks hoiatus teavitavas üksuses.
  - 5) Informatsioon ülelennu kavatsusest teavitamise kohta tuleb teha kättesaadavaks teavitatud üksuse vastaval lennujuhi töökohal.
- e) Ülelennuloa taotlemine
- 1) Ülelennuloa taotlemiseks peab informatsioon sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:
    - i) õhusõiduki tunnus;
    - ii) SSRi režiim ja kood;
    - iii) õhusõiduki number ja tüüp;
    - iv) vastutava sektori tunnus;
    - v) ülelennu marsruut, kaasa arvatud arvestuslikud ajad ja lennukõrgused iga marsruudi punkti jaoks.
  - 2) Kui nii on kahepoolselt kokku lepitud, peab ülelennuloa taotluses sisalduma seadmete suutlikkus ja seisund.

- 3) Informatsioon seadmete suutlikkuse ja seisundi kohta peab sisaldama vähemalt RVSMi suutlikkust ning võib sisaldada muid kahepoolselt kokku lepitud elemente.
  - 4) Ülelennuloa taotlemist alustatakse lennujuhi äranägemisel vastavalt koostöölepingutes kindlaksmääratud tingimustele.
  - 5) Ülelennuloa taotlemise protsessi lõpetamine, kaasa arvatud taotluse saava üksuse kinnitus, edastatakse taotlevale üksusele.
  - 6) Kui ülelennuloa taotlemise protsessi lõpetamise kinnitamine rakendatavate teenuse kvaliteedi nõuete kohaselt ei õnnestu, on tulemuseks hoiatus taotleva üksuse vastaval lennujuhi töökohal.
  - 7) Informatsioon ülelennuloa taotlemise kohta tuleb teha kättesaadavaks taotluse saava üksuse vastaval lennujuhi töökohal.
  - 8) Ülelennuloa taotlemisele vastatakse ühega järgmistest:
    - i) väljapakutud marsruudi/õhuruumi läbimise üksikasjade heakskiitmine;
    - ii) vastuettepanek, mis sisaldab erinevaid marsruudi/õhuruumi läbimise üksikasju, nagu on kindlaks määratud allolevas jaos 6;
    - iii) väljapakutud marsruudi/õhuruumi läbimise üksikasjade tagasilükkamine.
  - 9) Kui opereerimise vastust ei saada kahepoolselt kokku lepitud vahemiku jooksul, antakse hoiatus taotleva üksuse vastaval lennujuhi töökohal.
- f) Vastuettepanek ülelennu kohta
- 1) Ülelennu vastuettepaneku protsess tagab seostumise eelnevalt koordineeritud lennuga.
  - 2) Informatsioon seoses ülelennu vastuettepanekuga peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:
    - i) õhusõiduki tunnus;
    - ii) ülelennu marsruut, kaasa arvatud arvestuslikud ajad ja lennukõrgused iga marsruudi punkti jaoks.
  - 3) Vastuettepanek peab sisaldama väljapakutud uut lennukõrgust ja/või marsruuti.
  - 4) Ülelennu vastuettepaneku protsessi lõpetamine, kaasa arvatud algse taotleva üksuse kinnitus, edastatakse vastuettepaneku teinud üksusele.
  - 5) Kui ülelennuloa vastuettepaneku protsessi lõpetamise kinnitamine rakendatavate teenuse kvaliteedi nõuete kohaselt ei õnnestu, on tulemuseks hoiatus vastuettepaneku esitava üksuse vastaval lennujuhi töökohal.
  - 6) Informatsioon ülelennu vastuettepaneku kohta tuleb teha kättesaadavaks algse taotluse esitanud üksuse vastaval lennujuhi töökohal.
  - 7) Ülelennu vastuettepaneku informatsiooni eduka töötlemise kinnitusele algse taotluse esitanud üksuses järgneb opereerimise vastus algse taotluse esitanud üksuselt.
  - 8) Opereerimise vastus ülelennu vastuettepanekule on kas nõustumine või tagasilükkamine.
  - 9) Kui opereerimise vastust ei saada kahepoolselt kokku lepitud vahemiku jooksul, antakse hoiatus vastuettepaneku esitava üksuse vastaval lennujuhi töökohal.
- g) Ülelennu tühistamine
- 1) Ülelennu tühistamise protsess tagab seostumise eelmise tühistatava teavitamise või koordineerimise protsessiga.

- 2) Ülelennu tühistamise protsessi käivitab üksus, mis vastutab lennu eest, ühel järgmistest põhjustest:
    - i) eelnevalt põhiliste lennuandmete töötlemise protsessi poolt teavitatud lend ei sisene teavitatud üksuse õhuruumi või ei paku teavitatud üksusele enam huvi;
    - ii) ülelendu ei sooritata ülelennu kavatsusest teavituses esitatud marsruudil;
    - iii) ülelendu ei sooritata vastavalt arutluse all olevatele tingimustele või vastavalt tingimustele, milles kokku lepiti pärast õhuruumi läbimise kohta peetud dialoogi.
  - 3) Ülelennu tühistamise protsess käivitatakse automaatselt või manuaalselt lennujuhi poolt vastavalt koostöölepingutele.
  - 4) Ülelennu tühistamise protsessi lõpetamine, kaasa arvatud teavitatud/taotluse saanud üksuse kinnitus, edastatakse tühistavale üksusele.
  - 5) Kui ülelennuloa tühistamise protsessi lõpetamise kinnitamine rakendatavate teenuse kvaliteedi nõuete kohaselt ei õnnestu, on tulemuseks hoiatus tühistava üksuse vastaval lennujuhi töökohal.
  - 6) Informatsioon ülelennu tühistamise kohta tuleb teha kättesaadavaks teavitatud/taotluse saanud üksuse vastaval lennujuhi töökohal.
- C. Piirkondlike lennujuhtimisteenuseid osutavate üksuste vahel, kes peavad käitama rakendusmääruse (EL) 2023/1770 punkti AUR.COM.2005 alapunkti 1 alapunktis a osutatud andmevahetusteenuseid või kui nii on kokku lepitud teiste lennujuhtimisüksustega või nende vahel, toetatakse automatiseerimisega järgmisi protsesse.
- a) Sisselogramisteabe edastamine
    - 1) Sisselogramisteabe edastamise protsessi informatsioon peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:
      - i) õhusõiduki tunnus;
      - ii) lähtelennuväli;
      - iii) sihtlennuväli;
      - iv) sisselogramise liik;
      - v) sisselogramise parameetrid.
    - 2) Sisselogramisteabe edastamise protsess toimub iga andmesidesse sisselogitud lennu kohta, mis on planeeritud piire ületama.
    - 3) Sisselogramisteabe edastamise protsess käivitatakse vastavalt koostöölepingutele kõige varasemal määratletud ajahetkel või võimalikult kiiresti pärast seda:
      - i) ajal, mis on märgitud parameetris minutitega enne arvestuslikku aega koordineerimispunktis;
      - ii) ajal, mil lend on koordineerimispunktist kahepoolselt kokkulepitud kaugusel.
    - 4) Aktsepteerimiskriteeriumid sisselogramisteabe edastamise jaoks peavad vastama koostöölepingutele.
    - 5) Edastatud sisselogramisteabe lisatakse vastuvõtvas üksuses vastavale lennuinformatsioonile.
    - 6) Lennu sisselogramise staatus võib vastuvõtvas üksuses olla kuvatud vastaval lennujuhi töökohal.
    - 7) Sisselogramisteabe edastamise protsessi lõpetamine, kaasa arvatud vastuvõtva üksuse kinnitus, edastatakse üleandvale üksusele.

- 8) Kui sisselõigimisteabe edastamise protsessi lõpetamise kinnitamine rakendatavate teenuse kvaliteedi nõuete kohaselt ei õnnestu, algatatakse õhusõidukiga õhk-maa-andmevahetuse kontakti taotlus.
- b) Järgmise asutuse teavitamine
  - 1) Järgmise asutuse teavitamise protsessi informatsioon peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:
    - i) õhusõiduki tunnus;
    - ii) lähtelennuväli;
    - iii) sihtlennuväli.
  - 2) Järgmise asutuse teavitamise protsess toimub iga aktsepteeritud lennu kohta, mis on planeeritud piire ületama.
  - 3) Järgmise asutuse teavitamise protsess käivitatakse pärast seda, kui õhusõiduki pardal olev süsteem on kinnitanud järgmise andmeid käsitleva asutuse taotluse õhusõiduki suhtes.
  - 4) Pärast järgmise asutuse teavitamise informatsiooni edukat töötlemist algatab vastuvõttev üksus lennujuhi ja piloodi vahelise andmeside (CPDLC) taotluse õhusõidukiga.
  - 5) Kui järgmise asutuse teavitamise informatsiooni ei ole vastu võetud kahepoolselt kokkulepitud parameetris märgitud ajal, kohaldab vastuvõttev üksus õhusõidukiga andmeside algatamisel kohalikku korda.
  - 6) Järgmise asutuse teavitamise protsessi lõpetamine, kaasa arvatud vastuvõtva üksuse kinnitus, edastatakse üleandvale üksusele.
  - 7) Kui järgmise asutuse teavitamise protsessi lõpetamise kinnitamine rakendatavate teenuse kvaliteedi nõuete kohaselt ei õnnestu, kohaldab üleandev üksus kohalikku korda.“;
- 5) VIII lisa B alajaole lisatakse 2. jagu:

„2. JAGU

SEIRETEENUSTE OSUTAJATE KOHTA KEHTIVAD TEHNILISED NÕUDED

CNS.TR.205 Režiimi S päringusaatjate koodide paigutus ja kasutamine

- a) Seireteenuste osutaja käitab nõuetele vastavat režiimi S päringusaatjat, kasutades nõuetele vastavat päringusaatja koodi (IC-kood), ainult juhul, kui ta on selleks asjaomaselt liikmesriigilt saanud päringusaatja koodide paigutuse.
- b) Seireteenuste osutaja, kes kavatab kasutada või käitab nõuetele vastavat režiimi S päringusaatjat, mille jaoks ei ole päringusaatja koodi paigutust saadud, esitab asjaomasele liikmesriigile päringusaatja koodi taotluse, mis sisaldab vähemalt järgmisi põhielemente:
  - 1) asjaomase liikmesriigi poolt avaldusele antud kordumatu viitenumber;
  - 2) režiimi S päringusaatja koodide paigutuse kooskõlastamise eest vastutava liikmesriigi esindaja täielikud kontaktandmed;
  - 3) režiimi S päringusaatja koodi paigutusega seotud küsimustega tegeleva Režiimi S käitaja kontaktisiku üksikasjalikud kontaktandmed;
  - 4) režiimi S päringusaatja nimi;
  - 5) režiimi S päringusaatja kasutus (operatsiooniline või testkasutus);
  - 6) režiimi S päringusaatja asukoht;
  - 7) režiimi S päringusaatja esimese režiimi S andmeedastuse kavandatud kuupäev;
  - 8) soovitud režiimi S katteala (tööraadius);
  - 9) spetsiifilised operatsioonilised nõudmised;

- 10) SI-koodi kasutamise valmidus;
  - 11) II/SI-koodide käitamise valmidus;
  - 12) katteala kaardi kasutamise valmidus.
- c) Järelevalveteenuste osutaja järgib saadud päringusaatja koodide paigutuse põhielemente, sealhulgas vähemalt järgmisi elemente:
- 1) asjaomase liikmesriigi poolt avaldusele antud vastav viitenumber;
  - 2) päringusaatja koodide paigutusteenuse unikaalne paigutusviide;
  - 3) vajaduse korral asendatud paigutusviited;
  - 4) paigutatud päringusaatja kood;
  - 5) seire või lukustuskatvuse piirangud sektoripõhise tööraadiuse või S-režiimi katteala kaardi põhjal;
  - 6) rakendusperiood, mille jooksul tuleb määratud kood nimetatud S-režiimi päringusaatja poolt kasutusele võtta;
  - 7) rakendusjärjestus, millest tuleb kinni pidada;
  - 8) valikuliselt ja muude alternatiividega seoses: klastritega seotud nõuded;
  - 9) vajaduse korral spetsiifilised operatsioonilised piirangud.
- d) Seireteenuste osutaja teatab asjaomasele liikmesriigile vähemalt iga kuue kuu tagant kõigist muudatustest nõuetele vastavate režiimi S päringusaatjate paigalduskavades või operatsioonilises töös seoses punktis c nimetatud päringusaatja koodi paigutuse põhioletetega.
- e) Seireteenuste osutaja tagab, et iga tema režiimi S päringusaatja kasutab vaid talle paigutatud päringusaatja koodi.“;
- 6) IX lisa asendatakse punkt ATFM.TR.100 järgmisega:

„ATFM.TR.100 Lennuliiklusvoogude juhtimisteenuse osutajate töömeetodid ja -kord

Lennuliiklusvoogude juhtimisteenuse osutaja peab suutma tõendada, et tema töömeetodid ja -kord vastavad komisjoni määrustes (EL) nr 255/2010 (*) ja (EL) 2019/123 sätestatud nõuetele.

(*) Komisjoni 25. märtsi 2010. aasta määrus (EL) nr 255/2010, milles sätestatakse lennuliiklusvoogude juhtimise ühised eeskirjad (ELT L 80, 26.3.2010, lk 10).“;

- 7) X lisa asendatakse punkt ASM.TR.100 järgmisega:

„ASM.TR.100 Õhuruumi korraldusteenuse osutajate töömeetodid ja -kord

Õhuruumi korraldusteenuse osutaja peab suutma tõendada, et tema töömeetodid ja -kord vastavad komisjoni määrustes (EÜ) nr 2150/2005 (*) ja (EL) 2019/123 sätestatud nõuetele.

(*) Komisjoni 23. detsembri 2005. aasta määrus (EÜ) nr 2150/2005, milles sätestatakse ühised eeskirjad õhuruumi paindlikuks kasutamiseks (ELT L 342, 24.12.2005, lk 20).“;

- 8) XII lisa muudetakse järgmiselt:

- a) punkt NM.TR.100 asendatakse järgmisega:

„NM.TR.100 Võrgustiku haldaja töömeetodid ja -kord

Võrgustiku haldaja peab suutma tõendada, et tema töömeetodid ja -kord vastavad määrustes (EL) nr 255/2010 ja (EL) 2019/123 sätestatud nõuetele.“;

- b) lisatakse 2. jagu:

„2. JAGU

**LENNULIIKLUSE KORRALDAMISE VÕRGUSTIKU FUNKTSIOONIDE (VÕRGUFUNKTSIOONID)
TÄITMISE TEHNILISED NÕUDED**

NM.TR.105 Režiimi S päringusaatjate koodide määramine ja kasutamine

- a) Võrgustiku haldaja kehtestab menetluse, millega tagatakse, et päringusaatjate koodide paigutuse süsteem:
- 1) kontrollib päringusaatjate koodidega seotud avalduste vastavust kohaldatavatele vormi- ja andmenüüetele;
  - 2) kontrollib päringusaatjate koodide avalduste terviklikkust, õigsust ja õigeaegsust;
  - 3) hiljemalt kuus kuud alates avalduse esitamise kuupäevast:
    - i) viib läbi päringusaatjate koodide paigutuse plaani ajakohastamise simulatsiooni menetluses olevate avalduste põhjal;
    - ii) koostab päringusaatjate koodide paigutuse plaani ajakohastamise ettepaneku heakskiitmiseks nende liikmesriikide poolt, keda see mõjutab;
    - iii) tagab, et päringusaatjate koodide paigutuse plaani ajakohastamise ettepanek vastab võimalikult suures ulatuses päringusaatjate koodide määramisega seotud avalduste tegevusnõuetele, mis on punkti CNS. TR.205 alapunktis b loetletud põhinõueteena 7, 8 ja 9;
    - iv) ajakohastab päringusaatjate koodide paigutuse plaani ning edastab selle liikmesriikidele vahetult pärast heakskiitmist, ilma et see piiraks sõjaväe käitatavate režiimi S päringusaatjate kohta teabe edastamise riiklike protseduure.
- b) Võrgustiku haldaja võtab vajalikud meetmed tagamaks, et sõjaväeüksused, kes käitavad nõuetele vastavaid režiimi S päringusaatjaid mis tahes muudel päringusaatja koodidel kui II-kood 0 ja muudel sõjaväeliseks tegevuseks eraldatud koodidel, vastavad režiimi S päringusaatja koodide paigutuse ja kasutuse nõuetele.
- c) Võrgustiku haldaja võtab vajalikud meetmed tagamaks, et sõjaväeüksused, kes käitavad režiimi S päringusaatjaid II-koodi 0 ning teiste sõjaväeliseks tegevuseks eraldatud koodidega, jälgivad oma päringusaatjate koodide ainukasutust nõuetelevastava mis tahes päringusaatja koodi (IC-koodi) kooskõlastamata kasutamise vältimiseks.
- d) Võrgustiku haldaja võtab vajalikud meetmed tagamaks, et päringusaatjate koodide määramisel ja kasutamisel sõjaväeliseks tegevuseks ei ole kahjulikku mõju üldise lennuliikluse turvalisusele.

NM.TR.110 Üksiku õhusõiduki identifitseerimiseks sobivate lendude registreerimine õhusõidukitunnuse funktsiooni abil

- a) Võrgustiku haldaja hindab lennu õigust märguande SSR-koodi A1000 määramisele, tuginedes käesoleva määruse punkti ATS.OR.446 alapunktis b osutatud ja 1. liite kohaselt deklareeritud õhuruumiosale ning rakendusmääruse (EL) nr 923/2012 punkti SERA.4013 kohaselt esitatud lennuplaanidele.
- b) Võrgustiku haldaja teavitab kõiki asjaomaseid lennuliiklusteeninduse üksusi lendudest, millel on õigus kasutada märguande SSR-koodi A1000.“
-